

Visiepresentatie januari 2009

Hinderdam 19 in Nederhorst den Berg

Sloop en nieuwbouw kan verbetering betekenen voor deze locatie met vervallen woonhuis en opstallen. Verbetering van landschappelijke kwaliteit, ontworpen met respect voor de karakteristieke 17e eeuwse bebouwing.

In deze visie wordt ruimte voor nieuw programma ondergebracht onder een grote kap. Natuurlijke materialen, een lage goot en een programma dat betrokken is met de ruimte eromheen passen het gebouw in het landschap in. Kap en gevel vormen een huid om het nieuwe programma. De huid wordt specifiek ontworpen voor die plek. De indeling moet ruimte krijgen voor verandering.

De gevels worden opengewerkt met veel glas aan de landzijde -op het zuiden- dit is de prive zijde. Zonnepanelen en glasvlakken worden geïntegreerd in het dakvlak. Aan de zijde van de Vecht krijgt de bebouwing een meer gesloten karakter.

De kap staat parallel langs de Vecht in aansluiting op overige bebouwing. Bebouwing, schuren en groen op achterliggend terrein vormen samen een gesloten ruimte in het open landschap.

De maat van het volume wordt groter dan de 17e eeuwse bebouwing. Huidige woonwensen vragen om meer ruimte.

De visie is een voorzet aan een positieve ontwikkeling van een vervallen stuk terrein in het mooie landschap langs de Vecht.

ir. Marieke Tobias, architect

Er leeft een breed gevoel dat Nederland verrommelt, zo stelt de architectuurnota 'Een cultuur van ontwerpen'.

2 landschappelijke winst

duurzame verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijke gebied

Slopen van landschappelijk storende bebouwing.

De samenklontering van schuren, en de opdeling van het woonhuis in twee zorgen voor verrommeling in het landschap.

Cultuurhistorisch gezien dragen de schuren niet bij aan de rijke historie van de Hinderdam:

In architectonisch opzicht hebben de opstallen geen waarde, ze zijn snel en goedkoop gebouwd in de jaren '60' en '70 voor het houden van varkens. De kapconstructie van de tweede hooiberg is authentiek, het hergebruiken van de constructie voor de schuren wordt overwogen.

In functioneel opzicht zijn de schuren afgeschreven; er zijn geen varkens meer en die zullen er ook niet meer komen. Het oppervlak aan schuren staat niet in verhouding tot het woonprogramma.

De vervallen staat van de opstallen en het daarmee samenhangende gegeven dat de opstallen hun functie hebben verloren is storend.

door sloop vervallen opstallen **3**

Het ontwerp heeft alles te maken met de betekenis van de plek. Het maakt ruimte voor de historie door:

het originele tolhuis weer bij 1 eigenaar onder te brengen;

de karakteristieke kopgevel van het tolhuis vrij in het zicht te zetten;

een organische inpassing in het omringend landschap, voortbordurend op de bestaande bebouwingsstructuur;

een ruimtelijke compositie met respect voor de karakteristieke 17e eeuwse bebouwing, met name nummer 15 vormt het hoogtepunt, letterlijk en figuurlijk.

2100

2008

"Een zodanig ontwerp dat komende generaties willen erven, kunnen gebruiken en onderhouden is een duurzaam ontwerp." Jon Kristinsson, architect.

zo ontworpen dat de woning minimaal energie verbruikt, misschien zelfs oplevert, zodat ze is voorbereid op de toekomst;

zo ontworpen dat er ruimte is voor ook andere manieren van wonen. Zeker gezien de rijke historie van de plek waar het huidige terrein verschillende functies heeft gehad, heeft en flexibel ontwerp waarde. Draagconstructie en inbouw wordt onafhankelijk van elkaar ontworpen;

DE VECHT BIJ HINDERDAM.

1915

1943

1875

1941

1773
(brug)

1600

1672

2008

2008

Het verzoek om bestemmingswijziging van bedrijfsdoeleinden naar woondoeleinden is niet een uniek verschijnsel. In de praktijk verliezen veel kleinschalige bedrijven, en boerenbedrijven hun functie. Het is dan ook een vraagstuk van deze tijd hoe om te gaan met de vrijgekomen gebieden met bebouwing.

Een boerderij in Raalte voldoet niet meer aan de huidige woonwensen. Dit referentieproject laat zien hoe bij de boerderij een groter bouwvolume gebouwd is dat tot woning bestemd is. De originele boerderij wordt gerespecteerd en blijft bestaan, een hooiberg wordt hergebruikt, de hiërarchie in bouwvolumes wordt aangepast aan de werkelijkheid van vandaag.

In het ontwerp is voortgeborduurd op de betekenis van de plek. Het wonen is verbonden met het landschap, echter nu op een andere, eigentijdse, manier. Vorm en materiaalkeuze zijn zorgvuldig ingepast in het in het landschap en zijn eigentijdse oplossingen. De nieuwe woning en de compositie van gebouwen respecteren bestaand en maken ruimte voor nieuw.

De verticale lijn geeft heel schematisch de rijke historie van de Hinderdam weer. Van het ontstaan op een de zandrug langs de Vecht, de ligging aan de Vecht als handelsroute mede in de gouden eeuw, de ligging recht tegenover de brug naar de overzijde tot de situatie nu, gelegen in het buitengebied aan de Vecht in een heel kleinschalige nederzetting; een mooi woonmilieu.

De bebouwing heeft in vroegere tijden als tolhuis gediend, Vrij recent als varkensschuur en op dit moment als woonhuis. Op deze plek heeft men de zeelucht kunnen ruiken doordat de Vecht in open verbinding met de zee stond, het fort heeft een rol gespeeld in de oorlog met de Fransen. Een samenvatting van de rijke geschiedenis en alle verhalen en herinneringen aan de plek voert te ver. Het gaat erom dat de plek allerlei tijden heeft gekend, ook in deze tijd moet zij een passende functie kunnen krijgen.

De horizontale lijn geeft aan de bouwprojecten op bedrijventerreinen die hun functie hebben verloren. Op het kruispunt van de twee lijnen staan wij nu, met deze visie.

Zicht vanaf de Vecht - NIEUW

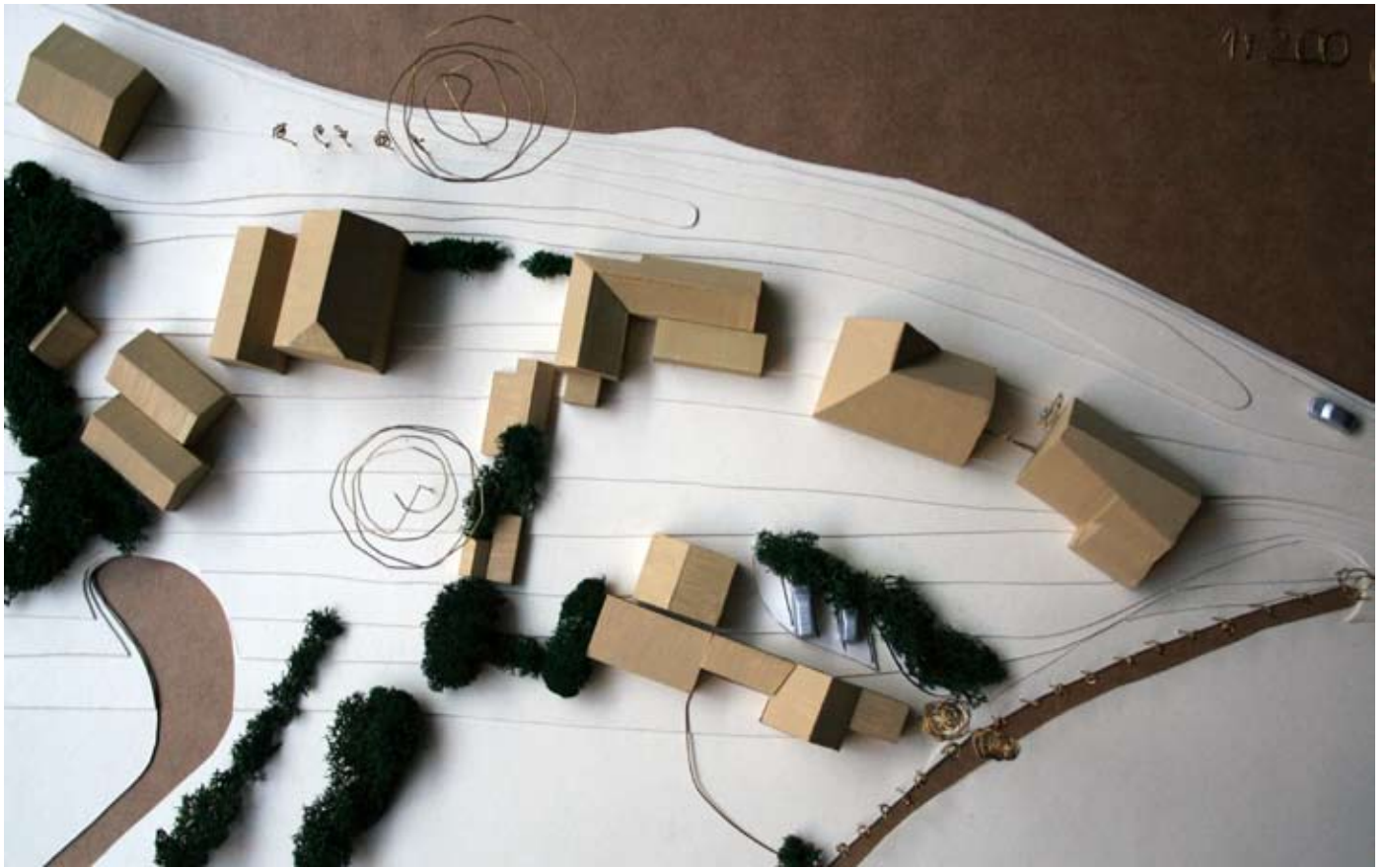
Zicht vanaf de Vecht - BESTAAND

De nieuwe bebouwing vormt een begin van de verdichting, Vanuit een leeg landschap langs de Vecht verschijnen ten zuiden van de Hinderdam bouwvolumes die steeds dichter op elkaar gesitueerd worden en waarvan de bouwhoogtes geleidelijk op lopen. Vervolgens verschijnt ook aan de noordzijde van de Hinderdam bebouwing. De nieuwe bebouwing wordt in de karakteristieke bebouwingstructuur ingepast.

Tevens maakt de nieuwe bebouwing een compositie met bestaande karakteristieke bebouwing. Door de nieuwe bebouwing naar achteren te situeren ten opzichte van nummer 17 komt de karakteristieke kopgevel vrij in zicht. Nummer 17 is in vroegere tijden een tolhuis geweest.

De karakteristieke vroeg 17e eeuwse bebouwing (nummer 15) staat met zijn gevel direct aan de weg, met de kopgevel richting de Vecht gedraaid en de bouwhoogte is de hoogste in de directe omgeving. De **bouwhoogte en nokrichting** van de nieuwe bebouwing is ondergeschikt aan nummer 15.

De bouwhoogte van de nieuwe bebouwing begint laag in het landschap en loopt op richting Hinderdam. Op de kop draait de richting van de kap zodat een schuine kaplijn ruimte maakt voor nummer 17. Het bouwvolume is in twee delen, twee woningen, uiteengetrokken. De twee woningen vormen samen een gebaar in het landschap, ze maken samen een plek, ze worden als 1 opgave ontworpen. Binnen dit gebaar krijgt iedere woning een eigen uitwerking in materiaal. Bijvoorbeeld het ene volume in hout, het andere geheel in leien uitgevoerd. De schuine nok maakt dat de kopgevels van elkaar verschillen. Dit levert een mooie compositie van kopgevels, samen met de kopgevels van nummer 17 en 15, op.

Referentiebeeld van mooie kopgevel

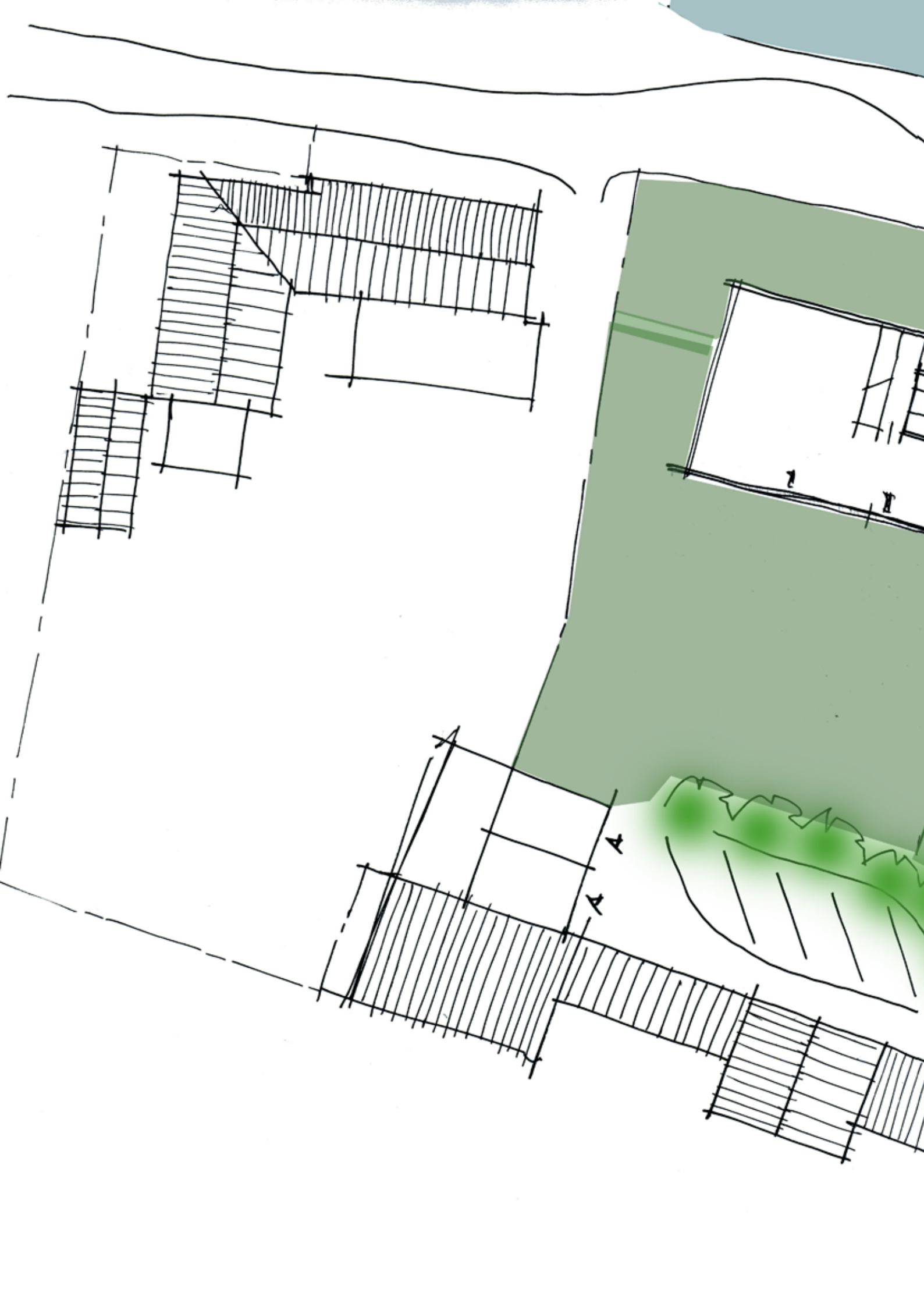

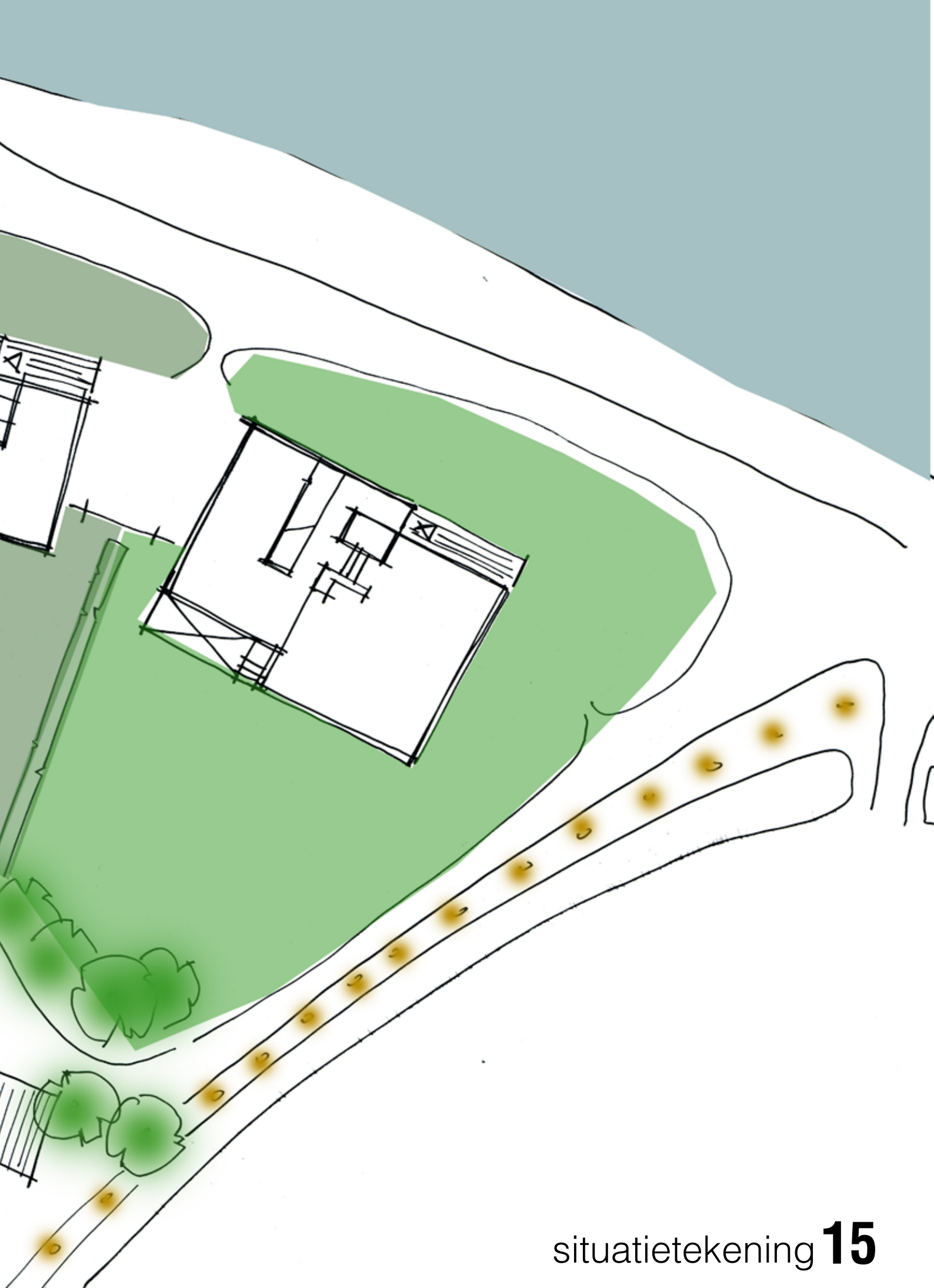
Deze prachtige boerderij heeft heel verschillende gevels, in vorm, materiaal en richting; 1 van de kopgevels staat gedraaid ten opzichte van de hoofdrichting van de kap

12 verschillende gezichten van een woonhuis

palet van natuurlijke materialen **13**
 hout-leien-riet -glas, ook in het dak en pv cellen in het dakvlak geïntegreerd

PV/Zonnestroom

De jaarlijkse elektriciteitsbesparing bij toepassing PV systeem is 75 kWh per 100 Wattpiek PV ($\pm 1\text{m}^2$). Een gemiddeld huishoudelijk PV-systeem bestaat uit 400 – 600 Wp: hiermee wordt voor een gemiddeld Nederlands gezin rond de 10% van het jaarlijks elektriciteitsverbruik bespaard.

Standaard PV-systemen (circa 4 m² paneeloppervlak, 400 Wp) kosten in nieuwbouwprojecten tussen de € 2.000,- en € 2.400,- (inclusief installatiekosten, exclusief BTW en voor aftrek van subsidies, prijspeil 2002).

Het voordeel van geïntegreerde systemen is dat de zonnepanelen vaak een dubbele functie kunnen hebben. Zo kunnen zonnepanelen ook de waterkerende functie van dakpannen overnemen, of kan een PV gevel kosten voor andere gevelbekleding uitsparen.

bronn: www.senternovem.nl

Passieve zonne-energie

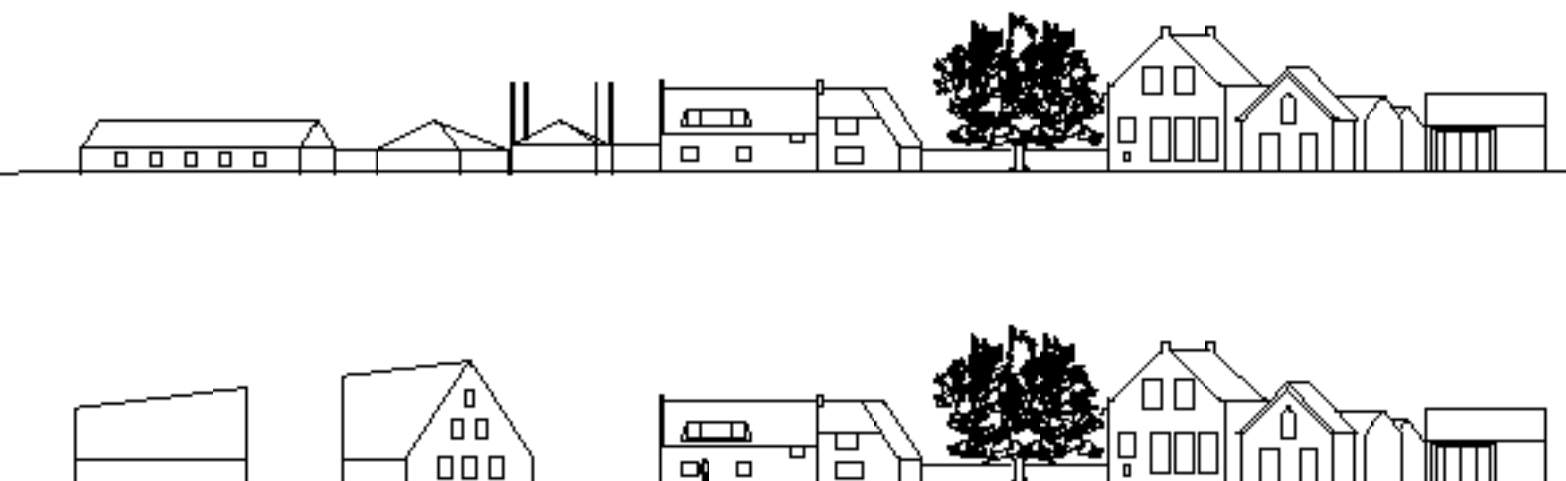
Bij passieve zonne-energie voorziet de zon zonder tussenkomst van installaties in een deel van de warmtebehoefte. Passieve zonne-energie werkt energiebesparend en comfortverhogend. De oriëntatie van de woning met de prive-zijde naar het zuiden bepaalt de mogelijkheid om passieve zonne-energie goed te benutten.

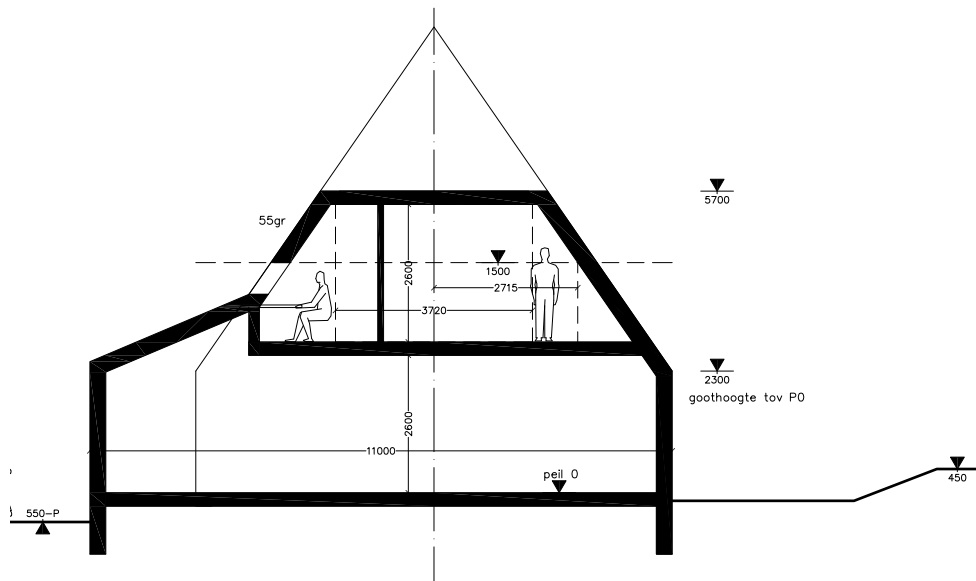
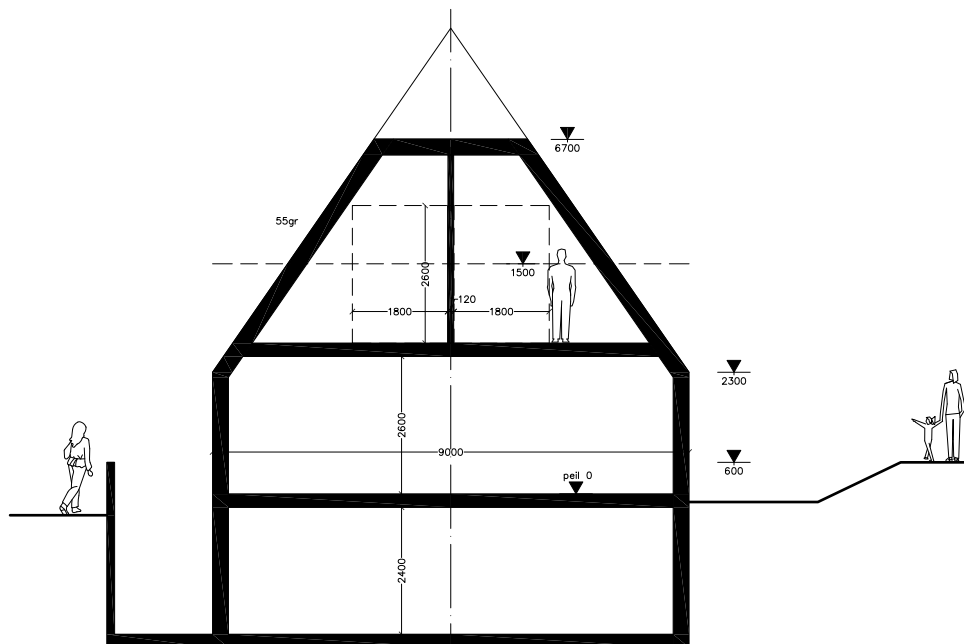
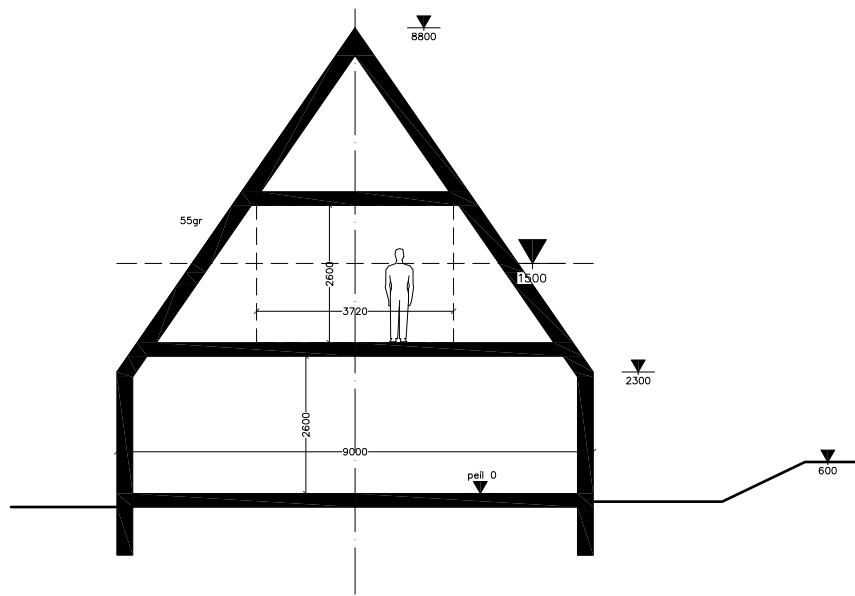
In het ontwerp van de woning is rekening zijn de verblijfsruimtes (daar waar zonnestraling het meest gewaardeerd wordt) aan de zonzijde gelegen.

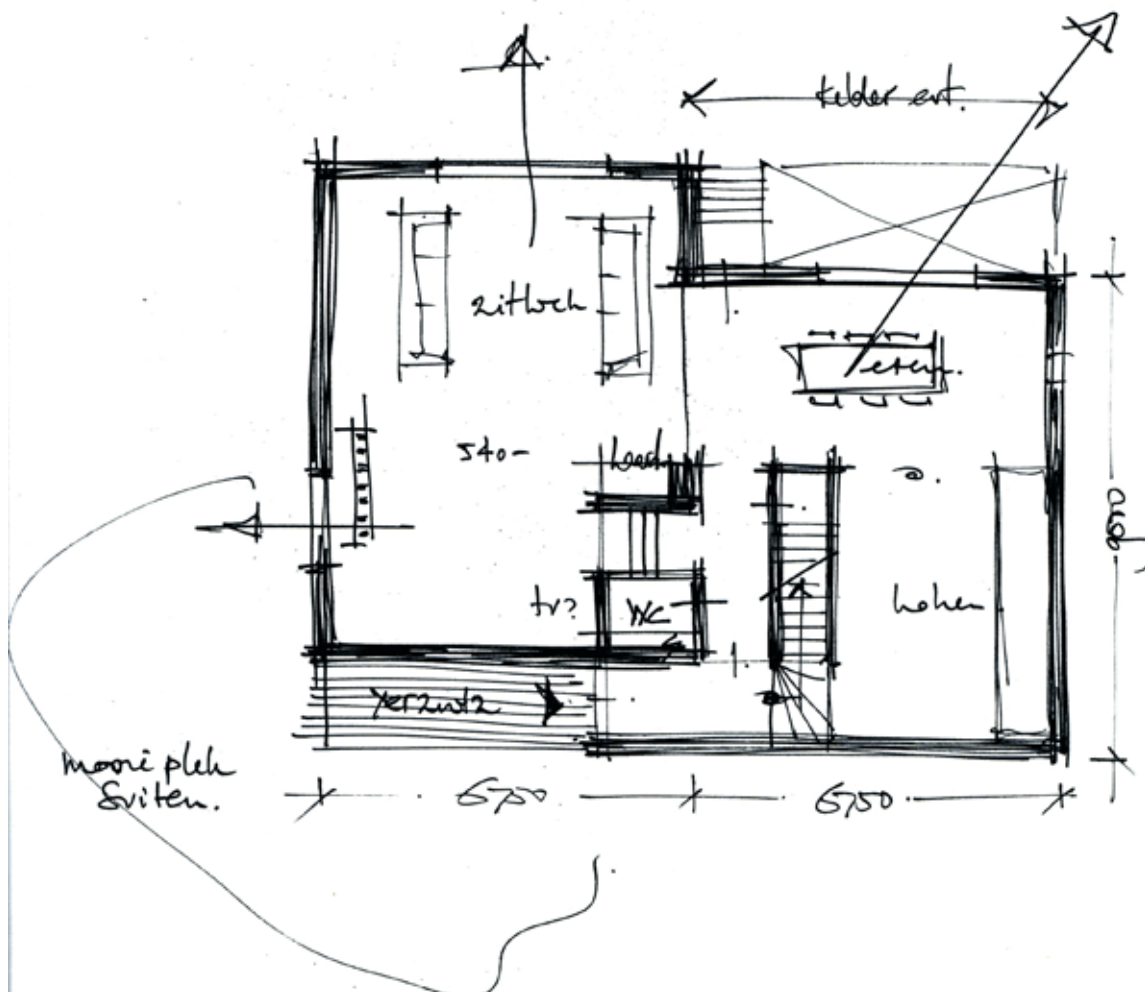
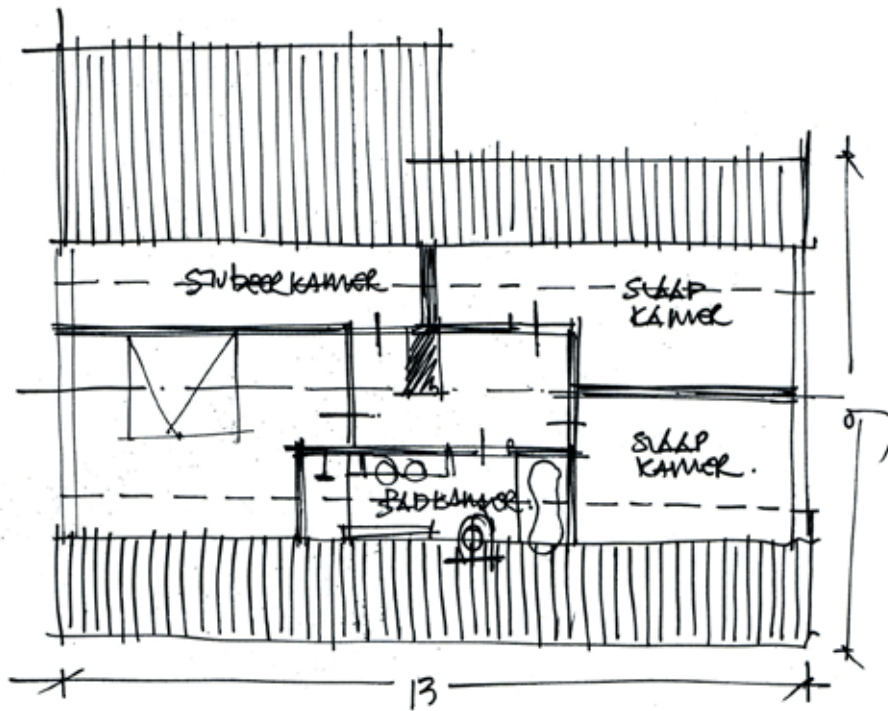

Glas geïntegreerd in kap en gevel aan zuidzijde

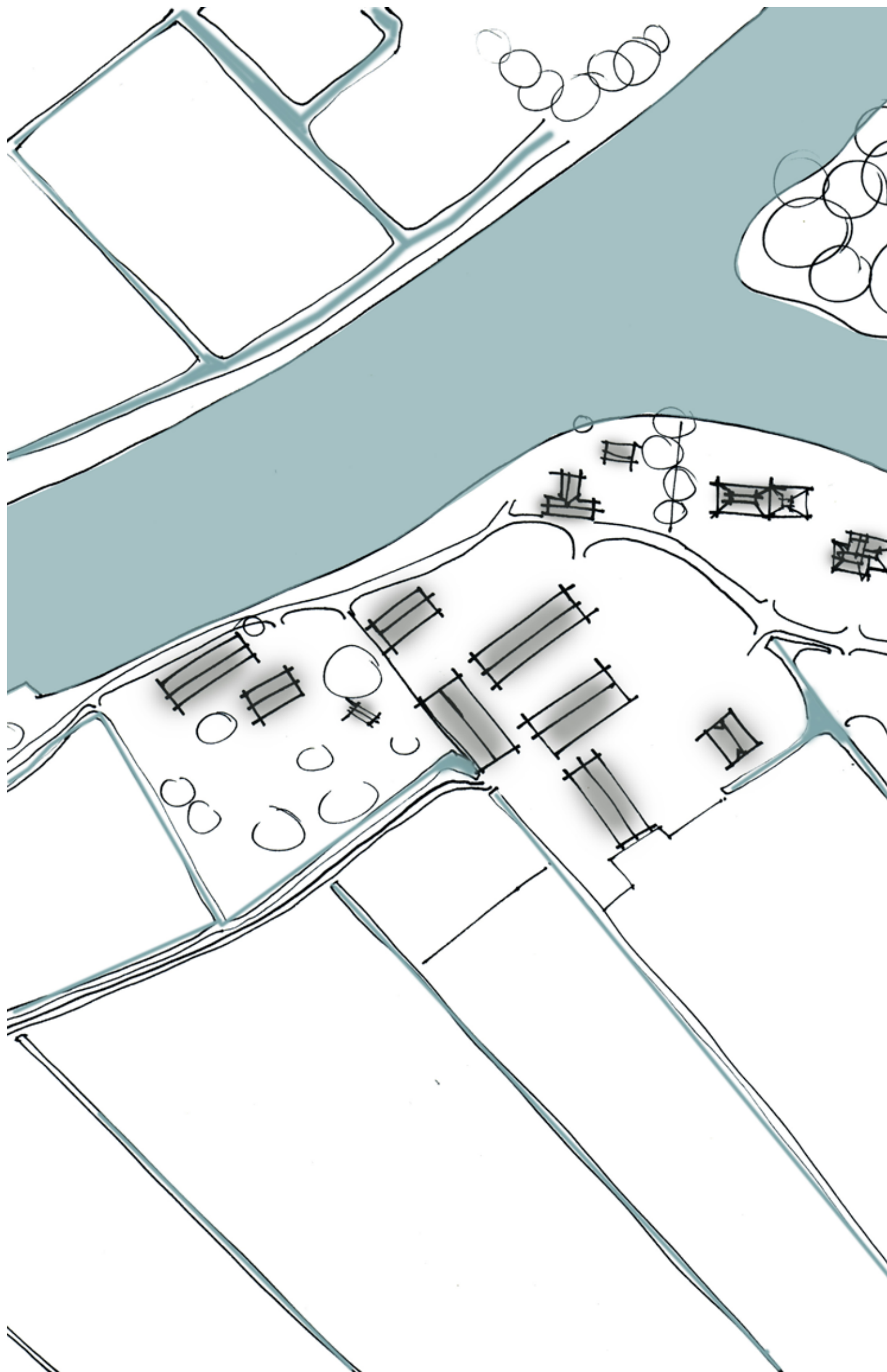
18 pv systeem geïntegreerd in zuidzijde kap

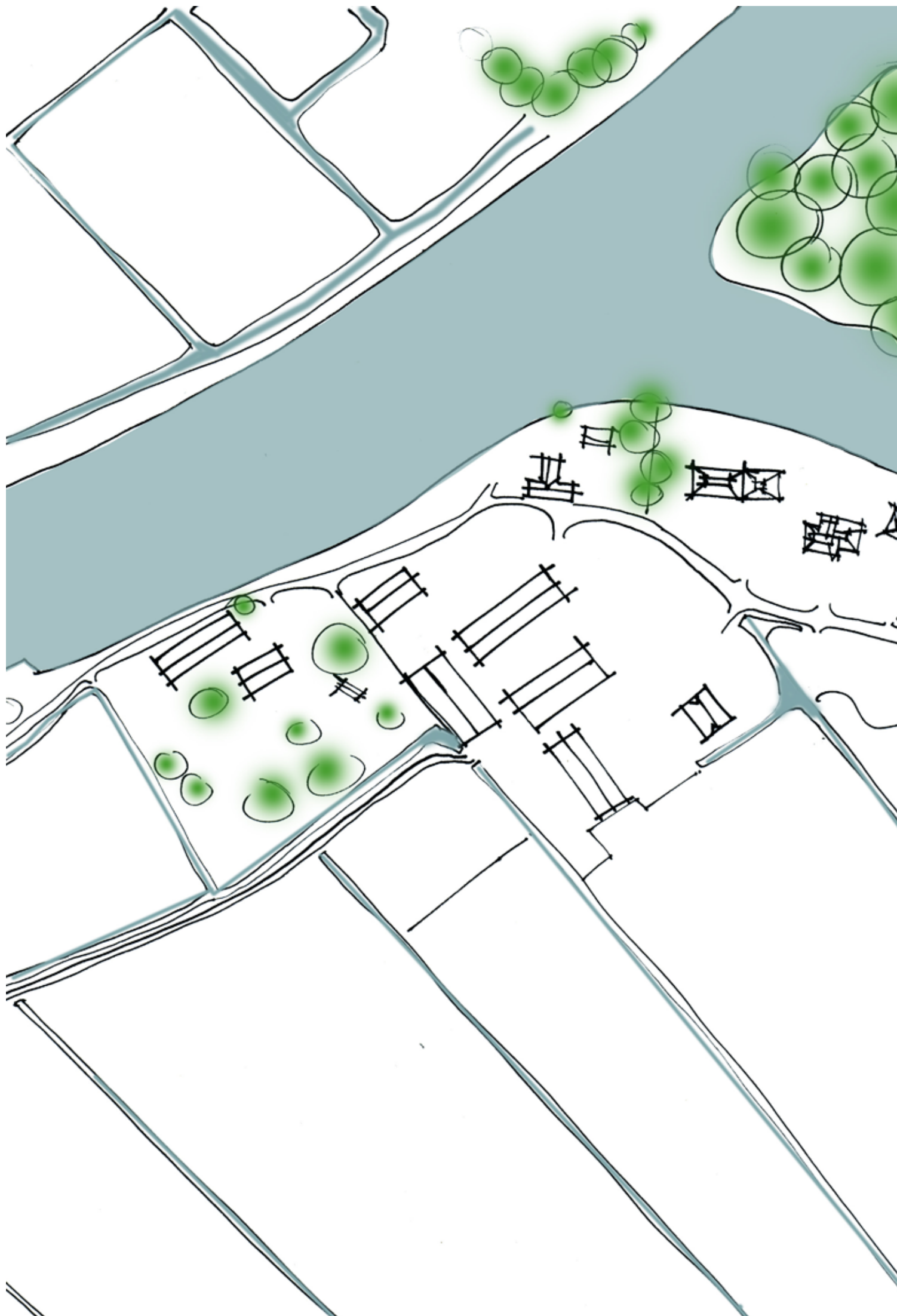

600-700 m³
+ op de voor telder.
voetprint 135 m²

22 No we didn't

Yes we can **23**

Deze visie is de inzet om een overlegsituatie met de gemeente te creëren zodat een positieve ontwikkeling van het vervallen stuk terrein in het mooie landschap langs de Vecht mogelijk gemaakt zal worden.

Voor ontwikkeling van het terrein is medewerking van de gemeente nodig voor herbestemming van het perceel.

De huidige bestemming is gedeeltelijk 'woondoeleinden eengezinshuizen' (Wa), gedeeltelijk 'gebied bijgebouwen toegestaan', en gedeeltelijk 'bedrijfsdoeleinden III opslag'. Voor huidige normen is de bestemming woondoeleinden te klein. Tegelijkertijd hebben de stallen en schuren hun functie verloren.

In deze visie wordt de huidige woning weer ondergebracht bij de originele bebouwing, nummer 17. In plaats van de huidige woning wordt een nieuwe woning gebouwd. Ten behoeve van een sluitende begroting voor sloop, sanering (asbest) en nieuwbouw is een tweede nieuwbouw-woning gepland.

Hieronder kort de pluspunten van deze visie:

Oplossing van een woonprobleem voor de familie Meijer-te Wierik;

Landschappelijke winst door sloop van vervallen opstallen;

Een versterking van de beeldkwaliteit op de nieuwe locatie door:

- het karakteristieke vroeg 17e eeuwse-pand nummer 15 hoogtepunt, letterlijk en figuurlijk, in de ruimtelijke compositie te maken;
- het originele tolhuis weer bij 1 eigenaar onder te brengen;
- de karakteristieke kopgevel van het tolhuis vrij in het zicht te plaatsen in de compositie;
- aard en de omvang van de bebouwing zorgvuldig in te passen in het landschap en op een organische manier aan te sluiten op de bestaande bebouwingsstructuur.

Voor deze visie zijn met name de volgende stukken bestudeerd: Nota Belvedere, gericht op het bewaken van de cultuurhistorische kwaliteit van het gebied; Beleidsregel Ruimte voor Ruimte in Noord-Holland - meer kwaliteit en minder steen in het landelijk gebied; gericht op duurzame verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het landelijke gebied

**Visiepresentatie voor Hinderdam 19,
in Nederhorst den Berg**

januari 2009

ontwerp Studio Tobias architectenbureau bna

Westeinde 21
2512 GS DEN HAAG
t +31(0)70 363 5862
w www.studiotobias.nl

ir. Marieke Tobias, architect
e marieke@studiotobias.nl
m +31(0)6 286 45267

met medewerking van Riben Lewis

**Beleidsregel
Ruimte voor Ruimte in Noord-Holland**

Meer kwaliteit en minder steen in het landelijke gebied

opdracht dhr. H. Meijer en mevr. M.E. te Wierik

Hinderdam 19
1394 JB Nederhorst den Berg

m +31 (0)6 202 48764
p +31(0)294 254 537

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland

25 september 2007

